

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації

Єрмака Валерія Олександровича

«МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ»,

яка подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі
знань 28 – Публічне управління та адміністрування
за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування»

1. Оцінка роботи здобувача у процесі підготовки дисертації і виконання індивідуального плану навчальної та наукової роботи

Здобувач Єрмака Валерій Олександрович виконав у повному обсязі Індивідуальний план виконання освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії. Освітню програму в обсязі 60 кредитів ECTS виконала у повному обсязі. Він успішно склав іспити з наступних дисциплін: «Концептуальні засади розвитку публічного управління та адміністрування», «Публічна політика», «Управління суспільним розвитком», «Концептуальні засади сучасного наукового пізнання», «Етика та світоглядні засади наукової діяльності», «Методологічне забезпечення досліджень публічного управління та адміністрування», «Методологічне забезпечення освітньої діяльності», «Управління проектами», «Комунікативні аспекти діяльності дослідника», «Основи наукового мовлення», «Інформаційні технології у науковій діяльності», «Іноземна мова в професійній діяльності дослідника публічного управління та адміністрування», «Інформаційно-аналітична складова публічного управління», «Глобальне врядування і міжрівневі відносини у публічному управлінні», «Демократія участі та комунікації в публічному управлінні та пройшов педагогічну практику».

У процесі навчання Єрмак В.О. набув усіх компетентностей, теоретичних знань, умінь і навичок, визначених Тимчасовим стандартом вищої освіти третього науково-освітнього рівня за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування.

Всі заплановані види робіт були виконані своєчасно. Здобувач плідно співпрацював з науковим керівником протягом усього терміну навчання в аспірантурі.

2. Обґрунтування вибору теми дослідження

Сучасний етап соціально-економічного розвитку України характеризується зростанням ролі банківської системи у забезпеченні фінансової стабільності, функціонуванні грошово-кредитного механізму та підтриманні відтворювальних процесів в економіці. Як ключовий елемент фінансової інфраструктури держави, банківська система забезпечує акумулювання й перерозподіл фінансових ресурсів, підтримує платіжний обіг та формує довіру до фінансового сектору в цілому. За таких умов проблематика державного регулювання розвитку банківської системи набуває системного характеру та відображена у довгострокових стратегічних і програмних документах державної політики, зокрема Плані відновлення України та Державній стратегії регіонального розвитку на період до 2027 року, у межах яких банківський сектор розглядається як ключовий інструмент забезпечення економічної стійкості та відновлення.

Додаткової ваги актуальність теми набуває в умовах повномасштабної війни та повоєнного відновлення, коли завдання забезпечення стійкості й розвитку банківської системи поєднуються з реалізацією євроінтеграційного курсу України. У цьому контексті тематика дисертаційного дослідження узгоджується також із базовими європейськими рамками фінансового врядування, сформованими в межах Банківського союзу Європейського Союзу, що орієнтовані на посилення фінансової стабільності, ефективності регуляторних механізмів і довіри до банківського сектору. Таким чином, обрана тема органічно вписується в систему національних і європейських стратегічних пріоритетів, що підтверджує її актуальність у контексті модернізації державного регулювання розвитку банківської системи України.

З огляду на зазначене, вибір теми дослідження є своєчасним, науково обґрунтованим та практично значущим, оскільки спрямований на вдосконалення теоретико-методологічних засад і розроблення практичних рекомендацій щодо вдосконалення державного регулювання розвитку банківської системи.

3. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційна робота виконувалась у межах наукової теми Навчально-наукового інституту «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна «Механізми розвитку людського потенціалу в інноваційній економіці» (номер державної реєстрації №0120U105742). Особистий внесок здобувача полягає в концептуальному обґрунтуванні адаптивної публічно-управлінської архітектури державного регулювання розвитку банківської системи.

4. Особистий внесок дисертанта в отриманні наукових результатів

Наукова новизна одержаних результатів полягає в обґрунтуванні теоретичних засад і концептуальних підходів до вдосконалення процесу державного регулювання розвитку банківської системи в Україні.

Наукова новизна дисертаційного дослідження розкривається у таких положеннях:

вперше:

– обґрунтовано адаптивну та інклюзивно орієнтовану публічно-управлінську архітектуру державного регулювання розвитку банківської системи України як цілісну багатоблокову модель, яка, на відміну від наявних стабілізаційно-наглядових, нормативно-правових чи інструментально-фрагментарних підходів, поєднує стратегічне цілепокладання, інституційну координацію, нормативно-правове забезпечення, фінансово-економічний вплив, ризик-орієнтований аналітичний супровід, інклюзивно-розвиткову орієнтацію результатів та вбудований контур зворотного зв'язку і управлінської корекції, що дозволяє розглядати державне регулювання

розвитку банківської системи як інтегрований цикл публічного управління, спрямований на забезпечення стійкості, доступності, відбудовної спроможності та суспільної результативності банківської системи;

удосконалено:

- інклюзивно орієнтовану режимну організацію державного регулювання розвитку банківської системи України, яка, на відміну від статичних моделей регуляторного впливу, передбачає функціонування єдиної архітектури у воєнно-стабілізаційному, відбудовно-стимулювальному та євроінтеграційно-адаптаційному режимах із варіативністю домінантних цілей, інструментів, суб'єктного складу та критеріїв результативності, але без втрати стратегічної цілісності механізму; це дає змогу поєднати фінансову стійкість, відбудову, євроінтеграційну адаптацію та інклюзивну доступність банківських послуг у межах єдиної публічно-управлінської конструкції;

- контур зворотного зв'язку, громадської участі та управлінської корекції як внутрішньо вбудований елемент механізму державного регулювання розвитку банківської системи України, який, на відміну від лінійних моделей контролю, функціонує не як завершальна фаза після реалізації рішень, а як постійно діючий адаптивний контур, що забезпечує надходження сигналів про фактичні наслідки регуляторного впливу, територіальні та соціальні диспропорції, зміни у доступності банківських послуг, поведінкові реакції користувачів та потребу в оперативній управлінській корекції;

- підхід до аналітичного забезпечення державного регулювання розвитку банківської системи, який, на відміну від допоміжного статистично-контрольного трактування, розвинено у напрямі ризик-орієнтованого аналітичного блоку як системоутворювального елемента адаптивного регулювання, що забезпечує поєднання аналітичної доказовості та управлінської гнучкості, а також створює інформаційну основу для зміни режимів функціонування регуляторної архітектури й корекції управлінських рішень;

дістали подальшого розвитку:

– понятійно-категоріальний апарат дослідження державного регулювання розвитку банківської системи шляхом уточнення публічно-управлінського змісту понять «державне регулювання розвитку банківської системи», «механізм державного регулювання розвитку банківської системи» та «розвиток банківської системи», що дозволило розмежувати регуляторні дії, спрямовані виключно на забезпечення фінансової стабільності, та управлінські впливи, орієнтовані на розвиток, інклюзивність і підтримку відбудовчих процесів; це забезпечило методологічну узгодженість подальшого аналізу та побудови блокової архітектури комплексного механізму;

– наукове обґрунтування інклюзивно-розвиткового виміру державного регулювання банківської системи, відповідно до якого інклюзивність, на відміну від її трактування як зовнішнього соціального доповнення до банківської політики, розглядається як внутрішньо вбудований критерій якості й результативності регуляторного впливу, що охоплює доступність банківських послуг для різних територій, малого і середнього бізнесу, вразливих соціальних груп та користувачів цифрових сервісів, а також недопущення фінансового і цифрового виключення.

5. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються

Сформульовані у дисертаційній роботі наукові положення, висновки та рекомендації ґрунтуються на теоретико-методологічних засадах науки публічного управління, узагальненні поглядів та ідей провідних вітчизняних і зарубіжних учених, використанні системи загальнонаукових і спеціальних методів. У роботі здійснено аналіз значного обсягу нормативно-правових актів, наведено дані про апробацію результатів на науково-практичних конференціях та впровадження розробок автора у практичній діяльності органів публічної влади. У цілому наукові результати, отримані в дисертації, є достовірними, науково обґрунтованими та доказовими.

6. Практичне значення одержаних результатів полягає в обґрунтуванні науково-практичних рекомендацій щодо вдосконалення державного регулювання розвитку банківської системи України. Запропоновані в дисертації положення та висновки можуть бути використані у діяльності органів державної влади та інших суб'єктів публічного управління під час розроблення й актуалізації стратегічних і програмних документів у сфері розвитку фінансового сектору, удосконалення механізмів координації регуляторних рішень, забезпечення узгодженості цілей, інструментів і результатів державного впливу на банківську систему, а також упровадження процедур моніторингу, оцінювання та корекції регуляторної політики.

Окремі результати дисертаційного дослідження можуть бути використані в освітньому процесі під час викладання дисциплін з публічного управління та адміністрування, державної економічної політики, державного регулювання фінансового сектору, а також у процесі підготовки навчально-методичних матеріалів для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

7. Повнота викладення матеріалів дисертації в роботах, опублікованих автором

Основні положення дисертаційної роботи викладено у 12 наукових публікаціях, з них 5 – у наукових фахових виданнях науки «Державного управління». Загальний обсяг публікацій становить 2,4 обл.-вид. арк.

Статті у наукових фахових виданнях:

1. Орел Ю. Л., Єрмак В. О. Механізми державного регулювання впровадження технологій штучного інтелекту в банківській системі України. Національні інтереси України. 2026. № 5(22). С. 2888–2912.
DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2026-5\(22\)-2888-2912](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2026-5(22)-2888-2912).

URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/43659/43679>

2. Єрмак, В. (2025). Фінансова грамотність та фінансова інклюзія як складові публічного управління розвитком банківської системи України: досвід провідних країн світу. *Публічне управління і політика*, (4(8)). <https://doi.org/10.70651/3041-2498/2025.4.09>

3. Єрмак В. О. Теоретико-прикладні аспекти забезпечення фінансової інклюзії як невід'ємної складової реформування банківського сектору. *Актуальні проблеми державного управління*. 2024. № 1 (64). С. 97–108. DOI: <https://doi.org/10.26565/1684-8489-2024-1-06>.

4. Єрмак В. О., Логвиненко О. М. Проблеми і перспективи залучення міжнародної технічної та фінансової допомоги для відновлення банківської системи України у повоєнний період. *Успіхи і досягнення у науці*. 2024. № 6 (6). С. 381–394. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-6\(6\)-381-394](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-6(6)-381-394)

5. Єрмак В.О. Банківська система України у період повоєнного відновлення: виклики та шляхи розвитку. *Державне будівництво*. 2023. № 2 (34). С. 214–223. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2023-2-18>

Стаття у виданні, що індексується у Scopus:

6. Saienko V., Skomorovskyi A., Iermak V., Sereda O., Bulavynets O. The Role of Financial Inclusion in Driving Economic Growth. *African Journal of Applied Research*. 2025. Vol. 11, No. 1. DOI: <https://doi.org/10.26437/ajar.v11i1.864>.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Єрмак В. О. Реформування банківської системи України в умовах децентралізації та євроінтеграції. *Публічне управління XXI століття: погляд у майбутнє: зб. наук. матер. XXIII Міжнар. наук. Конгресу*. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 24 травня, 2021. С. 364.

2. Єрмак В. О. Проблеми та перспективи розвитку банківської системи в умовах післявоєнної відбудови економіки України. *Публічне*

управління XXI століття: особливості воєнного і післявоєнного періодів: зб. наук. матер. XXIII Міжнар. наук. Конгресу. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. С. 589-592.

3. Iermak V. The role of banks in the development of mobile financial services in Ukraine: opportunities and challenges. The Science of Tomorrow: Innovative Approaches and Forecasts : materials of the international scientific conference. 2024. Vol. 1. P. 142–146.

4. Momot, O., Sybirtsev, V., & Iermak, V. (2023). Blockchain technologies and their implementation in the banking sector of Ukraine. Global Innovations and Collaborative Solutions in Contemporary Science (pp. 197-201). Futurity Research Publishing.

https://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/19655/1/Global_Innovations_and_Collaborative_Solutions_in_Contemporary_Science.pdf

5. Єрмак В. О., Попов О. В. Публічне управління в контексті підвищення фінансової спроможності територіальних громад: синергія банківської системи та інвестиційної політики. Публічне управління XXI століття: основні виклики післявоєнної відбудови : зб. наук. матер. XXV Міжнар. наук. конгресу [Електронний ресурс]. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025. – 1 ел. опт. диск (CD-ROM). – С. 602-605 (PDF 716 с.) ISBN 978-966-285-798-6 URL: <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/22470>

Участь у підготовці монографії:

Єрмак В.О. Розвиток людського потенціалу в умовах інноваційних перетворень банківської сфери // Орел Ю.Л., Єрмак В.О. // Людський потенціал в інноваційній економіці: теорія і практика управління розвитком: монографія / Н. В. Статівка, О. В. Жадан, В. Л. Міненко та ін. ; за заг. ред. Н.В. Статівки, О.В. Жадана. – Харків : Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2021

8. Апробація матеріалів дисертації

Апробація результатів дисертації. Основні результати дисертаційного

дослідження були оприлюднені на XXI Міжнародному науковому конгресі «Публічне управління XXI століття: погляд у майбутнє» (м. Харків, 2021 р.) , на XXII Міжнародному науковому конгресі «Публічне управління XXI століття: погляд у майбутнє» (м. Харків, 2023 р.), на Міжнародній науковій конференції «Наука завтрашнього дня: інноваційні підходи та прогнози» (Польща, 2024 р.), та ін.

9. Оцінка структури, мови та стилю дисертації

Матеріал дисертації викладено в логічній послідовності та доступно для сприйняття. Дисертація написана науковим стилем мовлення, структура дисертації відповідає алгоритму здійсненого автором дослідження. Зміст, структура, оформлення дисертації та кількість публікацій відповідають вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44), наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації».

10. Відповідність змісту дисертації спеціальності, за якою вона подається до захисту

За своїм фаховим спрямуванням, науковою новизною і практичною значимістю дисертаційна робота Єрмака В.О. «Механізми державного регулювання розвитку банківської системи в Україні», повністю відповідає галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» та відповідає паспорту спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». Здобувачем повністю виконано освітню та наукову складову третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

11. Дотримання академічної доброчесності

На підставі вивчення тексту дисертації та наукових праць здобувача,

Протоколу контролю оригінальності (перевірку наявності текстових запозичень виконано в антиплагіатній інтернет-системі Strikeplagiarism.com) встановлено, що робота виконана самостійно, її текст не містить плагіату, а дисертаційне дослідження відповідає вимогам академічної доброчесності.

12. Результати обговорення та проведення презентації. Рекомендація дисертації до захисту

Здобувач представив основні результати своєї дисертаційної роботи на розширеному засіданні кафедри економічної політики та менеджменту ННІ «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна щодо попередньої експертизи дисертації (витяг з протоколу № 12 розширеного засідання кафедри економічної політики та менеджменту від 03.03.2026 року) у формі презентації та наукової дискусії після її завершення.

У рамках цього розширеного засідання було ухвалено одноголосно рекомендувати роботу здобувача Єрмака В.О. «Механізми державного регулювання розвитку банківської системи в Україні» до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 – Публічне управління та адміністрування за спеціальністю 281 – Публічне управління та адміністрування.

Головуючий на розширеному засіданні
кафедри економічної політики та
менеджменту, доктор наук з державного
управління, професор, завідувач кафедри
економічної політики та менеджменту,
ННІ «Інститут державного управління»
Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна

Микола ЛАТИНІН